

Dosarul nr. 3ra-150/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: S. Gîrbu, G. Dașchevici, L. Bulgac)

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Wetrade”, reprezentată de avocatul Andrei Mandraburcă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Wetrade” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea deciziilor,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Wetrade” și a fost menținută hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 10 mai 2017 reclamanta SRL „Wetrade”, reprezentată de avocatul Andrei Mandraburcă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea deciziilor.

În motivarea acțiunii a fost indicat că, ca urmare a controlului fiscal efectuat la SRL „Wetrade”, a fost depistat că nu a fost reflectat în evidența contabilă, în registrul livrărilor și în declarația privind TVA factura fiscală seria JV nr. 2003915 din 28 octombrie 2015 aferentă livrărilor efectuate către SRL „Aghena BP”. În dezacord, la actul de control a fost menționat că între SRL „WeTrade” și SRL „Aghena BP” există un litigiu ce rezultă din neachitarea de către ultimul a datoriei ce rezultă dintr-un contract de vânzare-cumpărare, iar factura în cauză nu a fost introdusă în evidență ca urmare a faptului că SRL „Aghena BP” a declarat pierderea acesteia. Astfel, cu toate că a fost semnată o altă factură pe aceeași livrare cu nr. JB 3169212 din 22 decembrie 2015, SRL „Wetrade” recunoaște că încălcarea respectivă a fost admisă din neglijența contribuabilului și încredințarea blanchetei de regim special unei persoane terțe. Deci, diminuarea TVA ca urmare a neînregistrării facturii fiscale seria JV nr. 2003915 din 28 octombrie 2015, și anume 3966 de lei, a fost achitată, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 228 din 21 februarie 2017.

A susținut că, de asemenea la SRL „Wetrade”, a fost depistat că nu a fost înregistrat în registrul electronic două facturi fiscale, - amenda aplicată în mărime de 7200 de lei, care a fost achitată de contribuabil, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 232 din 21 februarie 2017 și nu au fost prezentate documentele necesare organului fiscal, asupra problemelor care apar în timpul controlului fiscal, și anume blanchetele de regim special care au fost pierdute fără a fi publicată pierderea acestora, - amenda aplicată în mărime de 5000 de lei, care a fost achitată de contribuabil, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 233 din 21 februarie 2017. Totodată, a fost stabilit prezentarea de către SRL „WeTrade” a declarațiilor TVA cu date neveridice pentru luna octombrie 2015, iunie 2016. În privința declarației TVA pentru luna octombrie 2015, aceasta rezultă din neincluderea în declarație a facturii fiscale seria JV nr. 2003915 din 28 octombrie 2015 pierdută de către SRL „Aghena BP”, iar amenda aplicată în această parte, și anume 1000 de lei, a fost achitată de contribuabil, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 230 din 21 februarie 2017. Ce ține de amenda aplicată în privința declarației prezentate pentru luna iunie 2016, în mărime de 1000 de lei, SRL „Wetrade” nu este de acord cu ea. La fel, la SRL „Wetrade” a fost stabilit diminuarea TVA aferent bugetului cu 537299 de lei, inclusiv pentru luna octombrie 2015 cu 3966 de lei și luna iunie 2016 cu 533333 de lei, precum și majorarea TVA spre plată în luna octombrie 2016 cu 533333 de lei. Amenda aplicată constituie 30% din valoarea diminuată, iar în consecință se aplică și majorarea de întârziere. În ceea ce privește valoarea diminuată pentru luna octombrie 2015, amenda în valoare de 1190 de lei (30% din 3 966 lei), a fost achitată de contribuabil, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 231 din 21 februarie 2017. Mai mult, pentru această sumă a fost achitată și majorarea de întârziere în mărime de 961 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 229 din 21 februarie 2017.

A afirmat că, nu este de acord cu decizia organului de control fiscal prin care a fost constat că SRL „Wetrade” a atribuit neîntemeiat la trecerea în cont a sumei TVA în baza facturii fiscale JB 3457234 din 30 iunie 2016 în valoare de 7200000 de lei și facturii fiscal JB 3457255 din 12 septembrie 2016 în valoare de 7200 de lei, eliberate de către SRL „Pământ Prutean”, fapt care a generat diminuarea spre plată a TVA pentru luna iunie 2016 cu 533333 de lei și majorarea sumei TVA spre plată pentru luna octombrie 2016 cu 533333 de lei. În rezultatul respectivei constatări, organul de control fiscal a aplicat amenda în mărime de 30% din valoarea diminuată și anume 160000 de lei, majorarea de întârziere în mărime de 59360 de lei, precum și amenda în mărime de 1000 de lei pentru întocmirea cu date neautentice a declarației privind TVA pentru perioada fiscală iunie 2016. Așadar, în partea respectivă a deciziei legate de raporturile avute cu SRL „Pământ Prutean”, a fost depus dezacord cu actul de control fiscal, precum și a fost întocmită cererea prealabilă, prin care a solicitat anularea în parte a actului de control fiscal și a deciziei.

A notat că, în privința datele eronate incluse în declarația privind TVA pentru perioada lunii iunie 2016, precum și lunii octombrie 2016, acestea se datorează nerecunoașterii de către organul de control fiscal a livrărilor efectuate în temeiul facturilor fiscale nr. JB 3457234 din 30 iunie 2016 și JB 3457255 din 12 septembrie 2016, eliberate de către SRL „Pământ Prutean”. Astfel, între SRL „Pământ Prutean” și SRL „Wetrade” au existat un șir de raporturi comerciale. La sfârșitul anului 2015 datoria SRL „Pământ Prutean” față de SRL „Wetrade” constituia suma de 10719977 de lei 71 bani. La data de 29 iunie 2016 datoria pe care o acumulase SRL „Pământ Prutean”, față de SRL „Wetrade” constituia deja 15389851 de lei 93 bani. Deși, întreaga datorie urma a fi achitată din recolta

de rapiță a anului 2016, la data de 30 iunie 2016 a fost livrată doar cantitatea de 1350000 kg de rapiță în valoare totală de 9855000 de lei. În aceste condiții, pentru asigurarea achitării integrale a datoriei, părțile de comun acord au convenit vânzarea de către SRL „Pământ Prutean” a cantității de 1200000 kg de floarea soarelui, marfă în curs de execuție evaluate de părți la 7200000 de lei. În acest sens, de către SRL „Pământ Prutean” a fost eliberată factura fiscală nr. JB 3457234 din 30 iunie 2016 potrivit căruia SRL „Wetrade” a devenit proprietar a mărfii date. Apoi, în calitate de proprietar SRL „Wetrade” a transmis spre păstrare cantitatea de 1200000 kg de floarea soarelui, în temeiul contractului de păstrare nr. 244/16 din 30 iunie 2016, actului de predare-primire din 30 iunie 2016 (satul Al. I. Cuza) și facturii de expediție WH 2005700 din 30 iunie 2016. Termenul de păstrare a fost stabilit până la data de 01 septembrie 2016, însă din cauza condițiilor climaterice nefavorabile recoltării, acesta a fost prelungit până la data de 12 septembrie 2016. Prin urmare, reieșind din faptul că SRL „Wetrade”, în calitate de proprietar a mărfii urma să efectueze recoltarea, care necesită cheltuieli suplimentare, suport tehnic și pregătire necesară, la data de 12 septembrie 2016, prin acordul părților, și anume prin acordul adițional nr. 1 la contractul de vânzare-cumpărare 239/16 din 25 iunie 2016 s-a convenit rezoluțiunea anexei 2 în temeiul căreia s-a vândut marfă în proces de execuție, aceasta fiind returnată. În rezultat, SRL „Pământ Prutean” a emis factura fiscală JB 3457255 din 12 septembrie 2016, iar SRL „Wetrade” a acceptat-o și a înregistrat în modul corespunzător. Circumstanțele respective se dovedesc și prin actul de verificare contabil din 30 septembrie 2016, prin care se demonstrează că ambele părți au înregistrat și au pus la evidență facturile fiscale nr. JB3457234 din 30 iunie 2016 și nr. JB 33457255 din 12 septembrie 2016. Rezoluțiunea a fost argumentată și prin faptul că SRL „Pământ Prutean” a propus în schimb marfă floarea soarelui boabe, care era deja recoltată și urma doar a fi încărcată de pe câmpurile din sat. Văleni, Slobozia Mare și Brânda, în valoare totală de 5511613 de lei 80 bani, iar livrarea acestora se confirmă prin factura fiscală nr. JB 3457256 din 12 septembrie 2016.

A punctat că, în actul de control nr. 5-666754 din 12 ianuarie 2017, IFS Criuleni precum și în decizia nr. 18 din 10 februarie 2017, a fost indicat că atribuirea la trecere în cont a TVA în temeiul facturilor fiscale nr. JB 3457234 din 30 iunie 2016 și nr. JB 3457255 din 12 septembrie 2016, contravine art. 95 alin. (1), art. 97 alin. (1), alin. (3), art. 101 alin. (1), alin. (2) art. 108 alin. (1) Cod fiscal, ordinului IFPS nr. 1164 din 25 octombrie 2012, întrucât livrarea de floarea soarelui de fapt nu a avut loc. Totodată, în justificarea acestei constatări, a făcut trimitere la scrisoarea IFS Cantemir nr. 36-3/2276 din 14 noiembrie 2016, potrivit căreia se informează IFS Criuleni despre controlul fiscal efectuat la SRL „Pământ Prutean”, cu o descriere succintă a livrării efectuate în temeiul facturilor fiscale JB 3457234 din 30 iunie 2016 și JB 3457255 din 12 septembrie 2016, care în rezultatul controlului au fost anulate de către organul fiscal, pe motiv că nu s-a confirmat livrarea.

A precizat că, art. 102 alin. (6) și alin. (7) Codul fiscal, stabilește condițiile necesare pentru deducerea sumei TVA pentru mărfurile și serviciile procurate. La caz, facturile fiscale au fost eliberate de către SRL „Pământ Prutean” care au avut ca obiect producția agricolă în curs de execuție în valoare de 7200000 de lei, în contul achitării datoriei pe care o acumulasă pe parcursul a mai multor ani față de SRL „Wetrade”.

A menționat că, cultura de floarea-soarelui reprezintă un produs agricol în curs de execuție, care poate fi obiectul unei livrări impozabile, nefiind exclus sau scutit de plata TVA. Producția agricolă în curs de execuție este un produs cu destinație economică, are o

valoare, iar în sensul legislației civile este un bun a cărui circuit nu este limitat sau interzis prin lege. Prin urmare, la momentul eliberării facturii pe cantitatea de 1200000 kg de floarea soarelui, produsul agricol era în curs de execuție, se afla pe terenurile prelucrate de către SRL „Pământ Prutean” și exista o certitudine că în viitorul apropiat entitatea va obține beneficii economice ca urmare a recoltării activului respectiv, iar costul activului a fost apreciat ca urmare a stării semănăturilor raportat la costul pe piață a unor produse similare în perioada anterioară de gestiune.

A relatat că, atât actul de control, cât și decizia emisă în baza acestuia, nu se aduce argumente de fapt și de drept care ar răspunde la întrebarea de ce livrarea ce a avut loc în baza contractului de vânzare-cumpărare a activului biologic, și anume floarea soarelui, produs în curs de execuție, cu eliberarea ulterioară a facturii fiscale, nu ar trebui încadrată în categoria livrărilor impozabile. În decizie, Inspectoratului de Stat menționează că atribuirea în cont a TVA urmare a acestei operațiuni contravine pct. 95 alin. (1) Cod fiscal, fără a face trimitere la alin. (2) al aceluiași articol care enumeră în mod exhaustiv care nu sunt obiectele impozabile.

A elucidat că, prin decizia nr. 18 din 10 februarie 2017, a fost constat încălcarea prevederilor art. 97, 101, 108 Cod fiscal, care reglementează valoarea impozabilă, modul de calculare și achitare a TVA, termenii de achitare a acestuia, precum și reglementările ordinului IFPS nr. 1164 din 25 octombrie 2012 cu privire la modul de completare și prezentare a declarației privind TVA. Normele respective nu pot fi aplicate unui caz individual atâta timp cât prin actul de control urmat prin emiterea unei decizii nu s-a demonstrat cu certitudine că operațiunea care a stat la baza eliberării facturilor fiscale nr. JB 3457234 din 30 iunie 2016 și nr. JB 3457255 din 11 septembrie 2016 nu poate fi încadrată în categoria livrărilor impozabile.

A specificat că, prin decizia nr. 18 din 10 februarie 2017, SRL „Wetrade” i s-a interzis trecerea în cont pentru luna iunie 2016 a TVA în valoare de 533333 de lei. Organul de control fiscal a evitat să analizeze operațiunea descrisă, prin prisma faptului că obiectul acesteia a fost un produs în curs de execuție. Argumentul cheie folosit în acest sens este că nu a avut loc o livrare de mărfuri, fără a fi analizat natura juridică a obiectului tranzacției. O asemenea abordare a problemei din partea autorității publice, este una discriminatorie, întrucât nu se aplică criteriile stabilite de legislația fiscală în vigoare pentru determinarea livrării impozabile reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei.

A indicat că, sancționarea SRL „Wetrade” pentru încheierea unei tranzacții cu eliberarea ulterioară a facturilor fiscale nr. JB3457234 din 30 iunie 2016 și nr. JB 3457255 din 12 septembrie 2016 de către SRL „Pământ Prutean”, care a avut ca obiect producție agricolă în curs de execuție, iar scopul tranzacției fiind recuperarea datoriei, care la data de 29 iunie 2016 constituia circa 15000000 de lei, doar în temeiul unei scrisori parvenite de la IFS Cantemir și în temeiul unor reglementări fiscale cu caracter general care nu pot fi aplicate la cazul din speță, este o poziție care încalcă echilibrul just.

A solicitat anularea deciziei nr. 18 din 10 februarie 2017 în partea constatării diminuării TVA aferent bugetului, cu 533333 de lei pentru luna iunie 2016 și majorării TVA spre plată în luna octombrie 2016 cu 533333 de lei, aplicării amenzii în mărime de 160000 de lei, majorării de întârziere în mărime de 39360 de lei, precum și amenzii în mărime de 1000 de lei pentru întocmirea cu date neautentice a declarației privind TVA pentru perioada fiscală iunie 2016, cât și anularea deciziei nr. 32 din 31 martie 2017, prin

care a fost respinsă cererea prealabilă depusă de SRL „Wetrade”.

Prin hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de SRL „Wetrade”, a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Wetrade” și a fost menținută hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, prima instanță corect a reținut că toate încălcările care au fost depistate în rezultatul controlului efectuat de organul fiscal la SRL „Wetrade” și-au găsit confirmare la judecarea cauzei, încălcări manifestate prin: neprezentarea la prima cerere persoanelor cu funcții de răspundere ale organului de administrare fiscală în cadrul controlului inițiat a blanchetelor cu regim special; neînregistrarea în Registrul general electronic al facturilor fiscale seria JV nr. 2003599 din 17 septembrie 2019 și seria JB nr. 3169400 din 05 aprilie 2016 a căror valoare fără TVA este mai mare de 100000 de lei; nereflectarea în evidența contabilă, în registrul livrărilor și în declarația privind TVA a facturii fiscale seria JV nr. 2003915 din 28 octombrie 2015; atribuirea neîntemeiată la trecerea în cont a sumei TVA în baza facturilor fiscale seria JB nr. 3457234 din 30 iunie 2016 cu valoarea totală de 7200000 de lei, inclusiv TVA 533333 de lei 33 bani, seria JB nr. 3457255 din 12 septembrie 2016 cu valoarea totală de (-7200000 de lei), inclusiv TVA - 533333 de lei 33 bani, eliberate de SRL „Pământ Prutean” care nu a efectuat livrarea mărfii către data de 30 iunie 2016.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a reținut că faptele menționate supra, care au fost calificat de către organul fiscal ca încălcări fiscale încadrate în art. 8 alin. (2) lit. (f), art. 118¹ alin. (1), art. 95 alin. (1), art. 97 alin. (1) și alin. (3), art. 101 alin. (1) și alin. (2), art. 108 alin. (1) Cod fiscal, sunt recunoscute de către SRL „Wetrade”, însă consideră că acestea nu sunt corect calificate ca încălcări fiscale în sensul normelor legale menționate mai sus.

De altfel, instanța de apel a menționat că alegațiile reclamantului/apelantului în acest sens, în special cele ce se referă la livrarea recoltei de floarea soarelui, corect au fost reținute de prima instanță ca deplasate de la cadrul legal, or art. 95 alin. (1) lit. a) coroborat cu art. 92 alin. (2) și (3) Cod fiscal, prevede expres că, „obiecte impozabile constituie livrarea mărfurilor și serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova”. „Marfă, valori materiale reprezintă rezultat al micii sub formă de articole, mărfuri de larg consum și produse cu destinație tehnico-economică, clădiri, construcții și alte bunuri imobiliare. Livrare de mărfuri, - transmitere a dreptului de proprietate asupra mărfurilor prin comercializarea lor, schimb, transmitere gratuită, transmitere cu plată parțială, împrumutul bunurilor fungibile, cu excepția mijloacelor bănești, achitarea salariului în expresie naturală, prin alte plăți în expresie naturală, prin comercializarea mărfurilor gajate în numele debitorului gajist, prin transmiterea mărfurilor în baza contractului de leasing financiar; transmitere a mărfurilor de către comitent comisionarului, de către comisionar cumpărătorului, de către furnizor comisionarului și de către comisionar comitentului în cadrul realizării contractului comision”. Respectiv, prin prisma normelor legale citate, obiect impozabil drept livrare de mărfuri se consideră doar marfa sub forma produsului finit care poate fi individualizat.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a reținut că conform actului de control fiscal nr. 5-666754, prelungit pe

formularele de act nr. 5-666755 și 1-754479 din 12 ianuarie 2017, a fost constatat că, eliberarea facturii seria JB nr. 3457234 din 30 iunie 2016 a avut loc cu titlu de garanție de achitare a datoriei de către SRL „Pământ Prutean” în favoarea SRL „Wetrade”. Însă, la momentul eliberării facturii fiscale menționate SRL „Pământ Prutean” nu dispunea în stoc de producție agricolă - floarea soarelui, iar reclamantul nu a probat existența și livrarea mărfii indicate în facturile fiscale.

În concluzie, instanța de apel a relevat că data calculării obligației fiscale privind TVA este data livrării, iar data livrării se consideră data predării mărfurilor, însă la caz, s-a constatat că, predarea mărfurilor (floarea soarelui) către SRL „Wetrade” nu a avut loc, nefiind confirmată existența și livrarea acestora, prin urmare factura fiscală seria JB nr. 3457234 din 30 iunie 2016 neîntemeiat a fost reflectată în evidența contabilă a SRL „Wetrade” în registrul procurări și inclusă în declarația TVA pentru luna septembrie 2016, precum și atribuită în cont suma TVA în mărime de 533333 de lei 33 bani, la data de 30 iunie 2016. Astfel, contribuabilul a declarat o tranzacție care nu a avut loc, prezentând informații neautentice, circumstanțe ce în consecință au generat aplicarea sancțiunilor de către pârât prin emiterea deciziei nr. 18 din 10 februarie 2017 asupra cazului de încălcare a legislației comisă.

La data de 17 decembrie 2018 SRL „Wetrade”, reprezentată de avocatul Andrei Mandraburcă a declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului recurenta a reiterat aceleași argumente care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare, insistând asupra faptului instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A afirmat că, în condiția în care speța impunea analiza naturii obiectului material al tranzacției, precum și stabilirea cu certitudine dacă transmiterea producției agricole în curs de execuție face sau nu parte din livrările de mărfuri impozabile, consideră că era absolute necesar de a fi analizat speța prin prisma normelor speciale care reglementează particularitățile contabilității în agricultură, fapt ce nu a fost efectuat de către instanță.

A susținut că, concluzia instanței precum că doar produsul finit poate face obiect al unei tranzacții care se califică ca livrare impozabilă de mărfuri, contravine reglementărilor speciale din domeniu și anume SNC „Particularitățile Contabilității în Agricultură”. De aici și rezultă faptul că instanța nu a aplicat art. 102, alin. (6) și alin. (7) Codul fiscal, deși urma să aplice aceste norme.

A notat că, dreptul de a trece în cont taxa pe valoare adăugată reprezintă un „Bun” în sensul Convenției Europene pentru apărare Drepturile Omului și beneficiază de protecția proprietății private garantate de articolul 1 a Protocolului 1 al Convenției (Pressos Compania Naviera SA and Others v. Belgium, pct.34. Prin hotărârea contestată acest drept a fost grav afectat, fiind încălcat și echilibrul just între cerințele interesului general și cerințele protecției drepturilor fundamentale ale omului („Bulves” AD v. Bulgaria, pct. 62, 70).

A menționat că, cultura de floarea-soarelui reprezintă un produs agricol în curs de execuție și poate fi obiectul unei livrări impozabile, nefiind exclus sau scutit de plata TVA.

La data de 19 februarie 2018, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat și menținerea deciziei

instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În același context, în conformitate cu art. 100 alin. (1), coroborat cu art. 389 alin. (4) CPC, comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești, prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, poate fi considerată publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, instanțele de judecată trebuie să țină cont de personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de o persoană cu studii în domeniul juridic sau de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Nicolae Popa versus România, 09 decembrie 2014, parag. 16, Tence versus Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție observă că, pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în instanța de apel, recurentul SRL „Wetrade” a fost reprezentat de către avocatul, Andrei Mandraburcă.

Din materialele dosarului rezultă că, recurentul SRL „Wetrade” a cunoscut despre examinarea cauzei în instanța de apel, fiind înștiințat în mod legal despre locul, data și ora examinării cauzei (f. d. 167, 196, 208).

Totodată, instanța de recurs învederează că, art. 105 alin. (5) Cod de procedură civilă, prevede că, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. *Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților.* Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

La data de 12 octombrie 2018 decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”, iar la data de 03 octombrie 2018 a fost expediată participanților la proces (f. d. 221).

Revenind la verificarea respectării art. 434 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, conform explicațiilor reprezentantului SRL „Wetrade”, avocatul Andrei Mandraburcă, decizia integrală a instanței de apel a fost recepționată la data de 29 octombrie 2018.

La data de 17 decembrie 2018 reprezentantul SRL „Wetrade”, avocatul Andrei

Mandraburcă a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În acest sens, instanța de judecată va ține cont de principiul res judicata, care protejează caracterul definitiv al deciziei din 20 septembrie 2018 și de faptul că, recurentul a beneficiat de serviciile unui avocat de la începutul procedurilor judiciare.

După cum s-a menționat, la data de 12 octombrie 2018 decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”. Cauza dată poate fi găsită pe www.cac.instante.justice.md, în rubrica hotărâri, după numărul dosarului 02-3a-11082-19052018 sau denumirea dosarului.

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus - menționată, instanța de recurs precizează că, această modalitate este prevăzută expres în pct. 10 - 12 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii.

Conform acestor puncte, toate hotărârile judecătorești și ale curților de apel se publică pe portalul național al instanțelor de judecată după introducerea acestora în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (P.I.G.D). Hotărârile Curții Supreme de Justiție se publică pe pagina sa web după ce este parcursă aceeași etapă. Așadar, textul hotărârii judecătorești se publică pe pagina web într-un format care asigură protejarea informațiilor de distrugerea sau modificarea acestora.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la data de 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg datorită reintroducerii posibilității justițiabililor de a căuta hotărârea judecătorească după numele părților pe dosar.

Previzibilitatea pentru părți a aplicării acestui mijloc de comunicare a actului judecătorec rezultă din practica constantă a instanțelor judecătorești de a le publica pe pagina web din anii 2010 – 2011, odată cu implementarea P.I.G.D.

La fel, pct. 15 și 16 din Regulamentul enunțat obligă asistenții judiciari să publice actele de dispoziție, iar judecătorii verifică acest proces, în mod sistematic. Posibilitatea de a lua cunoștință cu hotărârile judecătorești publicate pe pagina web a instanțelor judecătorești este gratuită și anonimă și nu presupune nici o formă de înregistrare. De altfel, un atare procedeu de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completat prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018 și aplicat din 01 iunie 2018. Or, după modificări, articolul 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Totuși, instanța de recurs evidențiază că, orice risc de eșec tehnic în transmiterea documentelor prin această metodă, care este demonstrată, ar trebui să fie suportată de autoritatea care a efectuat acțiuni de acest gen. În esență, conform pct. 17 din Regulament enunțat, hotărârile judecătorești, pronunțate de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că, nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și, anume, că la data de 12 octombrie 2018 decizia a fost plasată pe pagina web sus – citată. Cauza dată poate fi găsită și accesată pe www.cac.instante.justice.md, în rubrica „Agenda ședințelor” și „Hotărârile instanței”, după numărul electronic al dosarului sau denumirea acestuia. În egală măsură, în aceeași zi,

instanța de apel a expediat copia de pe actul său, ceea ce permite de a conchide că, actul de dispoziție judecătorească există în formă integrală și putea fi obținut, în baza unor acțiuni concrete, de către recurent.

Pe cale de consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, autoritatea judecătorească a respectat legislația procedurală prin trimiterea notificărilor la domiciliul recurentului și prin publicarea hotărârii pe pagina web.

Mai mult, deși reprezentantul recurentului, avocatul Andrei Mandraburcă a susținut că, decizia contestată a fost recepționată la data de 29 octombrie 2018, totuși nu a fost demonstrat momentul primirii efective a deciziei din speță. Dincolo de cele relatate, nu este clar de ce nu a fost furnizat niciun înscris pentru a demonstra alegația dată (a se vedea Nicolae Popa, *ibidem*, paragraf. 21). Chiar și în așa caz, în absența unor probe fiabile, completul de judecată nu înțelege pasivitatea recurentului și a reprezentantului acestuia de la 29 octombrie 2018 până la 17 decembrie 2018. Or, în cauza *Bakowska versus Polonia* (12 ianuarie 2010, paragraf. 52 - 55), s-a statuat că, reclamantul și-a prezentat o cerere de asistență juridică, pentru a formula un recurs, aproape peste trei săptămâni după ce i-a fost comunicată decizia. Așadar, nu s-a demonstrat că, această întârziere fusese justificată de circumstanțe speciale pentru care acesta nu putea fi tras la răspundere, prin respingerea tardivă a cererii, sau că nu ar fi putut cunoaște termenul în care trebuia să facă obiectul unei căi de atac prezentat instanței. Pe cale de consecință, având în vedere întârzierea cu care reclamantul și-a exercitat dreptul procedural, Curtea Europeană a considerat că el nu a dat dovadă de diligență pe care ar trebui să o aștepte în mod obișnuit o parte în procedurile civile (a se vedea suplimentar *Pretto și alții versus Italia*, 8 decembrie 1983, paragraf. 33 sau *Smyk versus Polonia*, 28 iulie 2009, paragraf. 63).

La același capitol, completul de judecată remarcă că, reprezentantul recurentului nu a susținut că, nu a fost conștient de cerința de 2 luni pentru depunerea unei cereri de recurs.

Exigențele cuprinse în alin. (2) al art. 434 CPC prevăd că, omiterea intervalului susmenționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul de judecată ar dori, de asemenea, să sublinieze că, părțile din litigiu trebuie să depună un anumit efort în ceea ce privește respectarea etapelor procedurale referitoare la cazul lor.

Actele cauzei denotă faptul că, recurentul a fost înștiințat în mod legal despre examinarea cauzei în instanța de apel, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că, recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele admiterii apelului declarat de către Consiliul raional Dubăsari (cauza *Karakutsya versus Ucraina*, 16 februarie 2017, paragraf. 60, 61).

Instanța de judecată consideră că, nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurentului și al reprezentantului acestuia.

În aceeași ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, situații similare au fost deja examinate în hotărârile *Popov versus Moldova* (nr. 2), (06 decembrie 2005, paragraf. 53), *Melnic versus Moldova* (14 noiembrie 2006, paragraf. 40 și 41) sau *Dacia SRL versus Moldova*

(18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Pe cale de consecință, instanța de judecată constată că, SRL „Wetrade” a declarat recurs în afara termenului de 2 luni prevăzut în articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În atare situație și în conformitate cu articolul 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la articolul 434.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Wetrade”, reprezentată de avocatul Andrei Mandraburcă, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Wetrade”, reprezentată de avocatul Andrei Mandraburcă, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru